

תק"ז^{קט} אבל מותר לנפץ את הפחם באצבעו^{ק"י} כיון שאינו מכבהו כידים ואין צריך לומר שמותר להמות באצבעו את ראש הפתילה כדי שתדלק יפה^{ק"י}:

כך כשם שהיבב אדם להדליק בביתו נר אחד לכל הפחות בשבת^{ק"ט} כך הוא חייב ביו"ט^{ק"ב} לפיכך צריך לכוך בשעת הדלקה^{קכ} אשר קדשנו במצותנו וציונו להדליק נר של יו"ט^{קכב}.

ואתו נר שבידך עליו הואיל ונתכוין בו לשם מצות הדלקת נרות^{קכ} ביו"ט לפיכך אסור להסתפק ממה שנשתייר ממנו לאחר שנכבה^{קכ} כגון אם הוא של שומן אסור לאכלו ביו"ט^{קכב} אלא יחזור וידליקנו בו כיום או ימתין מלהסתפק ממנו עד מוצאי יו"ט.

במה דברים אמורים כשהדליקו קודם כניסת ליל יום טוב דכיון שבשעת כניסת יו"ט היה אסור להסתפק ממנו מהמת שהוקצה כולו לשם הדלקת מצוה והמסתפק ממנו בשעה שהוא דולק לשם מצוה הוא מכזה את המצוה^{קכ} וכיון שנאסר מהמת מוקצה בתחלת כניסת יו"ט נאסר לכל יו"ט כולו^{קכ} אבל אם הדליקו אחר כניסת תחילת ליל יו"ט מותר להסתפק ממנו לאחר שנכבה דאין מוקצה לחצי שבת כמו שנתבאר בס"י^{ש"ק} ע"ש ומכל מקום בשעה שהוא דולק אסור להסתפק מן השומן הנוטף מהנר לפי שבשעה זו הוא מוקצה כולו למצותו^{קכ} אבל מותר למלטלו לאחר שנמטף מהנר מאיליו אפילו בשעה שהנר דולק שהרי הוא ראי' לחזור ולהדליקו באותה שעה ואינו מוקצה אלא מלהסתפק ממנו^{קכ}:

כך וכל זה בגר שבידך עליו שנתכוין בו לשם עיקר מצות הדלקת הנר ביו"ט אבל שאר הנרות שמוסף לכבוד יו"ט מותר להסתפק מן הנוטף^{קכ} אפילו בשעה שהנר דולק ואין צריך לומר שמותר להסתפק ממה שנשתייר מן הנר לאחר שנכבה אפילו נדלק קודם כניסת ליל יו"ט^{קכ} ואע"פ שבתחילת כניסת יו"ט לא היה יכול לחתוך אפילו מעט שומן מן הנר הדולק מפני שהוא גורם למהר כבוי וכמ"ש למעלה^{קכ} וכיון שנאסר להסתפק ממנו בתחלת כניסת יו"ט נאסר לכל היום כולו מכל מקום כיון שאף בתחלת כניסת יו"ט היה לו צד היתר להסתפק ממנו דהיינו ע"י שישים סביבות הנר דבר המונע אותו מלשרוף בענין שיכבה כשיגיע לשם^{קכ} ויוכל להסתפק ממנו נמצא שלא נאסר מעולם:

תקמו דין דברים הנאים ביום טוב הוי' לתחום וכו' כ"ד סעיפים:

א נכרי שהביא דרוך לישראל מיני מירות שיש מאותו המין במחובר לקרקע^א שיש לומר^ב שאלו שהביא היו מחוברים לקרקע בתחילת כניסת יום טוב וכן אם הביא מיני בעלי

קטו מן ס"ב ובמ"ו. וראה לעיל ס"ג וס"ה.

קזו רש"ל ומ"א שם מ"ז שם.

קח ט"ז שם.

קיט כדלעיל ס"י רמג ס"א.

קכ ראה הנחות מיטוניות הל' שבת פ"ה אות א (נהגו).

לבוש ס"א (מצוה). לקמן ס"י תרי ס"א (לענין יוה"כ).

קכא ראה לעיל ס"י רמג ס"ח (אחר ההדלקה).

קכב ראבי"ה ס"י קצט בשם הירושלמי. הנחות מיטוניות

שם. נודרכי שבת רמז רענ. ונחות אשירי פ"ד ס"י ז.

שירי ס"א. לעיל ס"י רמג שם. וראה לקמן ס"י תרי ס"א.

(להדליק של יום הכיפורים). ספר הגנהגנים – הב"ד ע' 56

(בלילי י"ה): להדליק נר של יום הכיפורים.

קכג ראה הל' בס"ה.

קכד ת"א סק"ז.

קכה מ"א ס"י רעש סק"ב.

קכו כדלקמן ס"י תריח ס"ז, וש"י.

קכז מ"א שם ושם.

קכח סעף ז.

קכט תוס' שבת מג, ב ד"ה ואין. ת"א שם ושם.

קל ראה תוס' שם. לעיל ס"י רמג ק"א סק"ז.

קלא ראה גם לעיל ס"י רמג ק"א מן סק"א.

קלב ת"א שם ושם.

קלג סעף ז.

קלד כדלעיל ס"ז.

סימן תקטו

א רב פפא בנמזא כד, ב שור ושולע ס"א.

ב ראה לקמן מ"ד שיה אסור גם נמסק.

הלכות יום טוב תקטו

קלו

חיים שיש מאותו המין מחוסר צידהי שיש לומר שאלו שהביא היו מחוסרין צידה בתחלת כניסת יו"ט הרי אלו אסורין באכילה ובמלמול עד הערב ואפילו עבר אי שבה ונתן לתך פיו אסור לבלוע אלא יפלוט מיד⁷ כדון כל מאכלות אסורות⁸.

ואפילו לערב אינן מותרין אלא לאחר שהמתין בכדי שיעשו⁹ (פירוש בכדי שילך הנכרי למקום שליכתו או צד משם ויגמור המלאכה ויחזור לכאן כמו שיתבאר¹⁰) כדיון שהביא הדורון לישראל בודאי ליקט או צד לשמו¹¹ וכל המביא דורון הוא מתכוין להביא מן המשובח והמובחר ויביא מאותן שליכתו וצד היום¹² ונמצא שעשה הנכרי מלאכה גמורה כיו"ט לצורך הישראל לפיכך הצריכו חכמים להמתין בכדי שיעשו שלא יהנה כלום ממלאכת יו"ט הנעשית בשביל ישראל ומשמעם זה אפילו אדם אחר שלא הובא בשבילו צריך להמתין בכדי שיעשו שלא יהנה ממלאכת יו"ט¹³.

ולפי זה הטעם אם הביא כיו"ט ראשון מותרים באכילה כיו"ט שני של גלויות לאחר שהמתין לערב כניסת יו"ט שני בכדי שיעשו¹⁴ ואע"פ שאי אפשר לעשות מלאכה זו בערב זה שהוא יו"ט ונמצא שנהנה ממה שהביא הנכרי כיו"ט מכל מקום ממה נפשך אם ערב זה הוא יו"ט הרי יו"ט ראשון שהובא בו היה חול ואינו צריך להמתין כלל¹⁵ ומכל מקום קודם שהמתין בכדי שיעשו אסורין ג"כ במלמול כיון שהיום הוא יו"ט והן אין ראיין עדיין לאכילה וכל שאינו ראוי לאכילה אסור למלמלו כיו"ט¹⁶.

אבל אם הביא לו כיו"ט שחל להיות בערב שבת¹⁷ כיון ששני הימים הן קדושים בודאי צריך להמתין כמוצאי שבת בכדי שיעשו שאם לא ימתין ויאכל מיד הרי נהנה ממלאכת יו"ט שהרי אם לא היה מביא לו כיו"ט לא היה יכול ליהנות מהן בהיתר אלא אם כן היה מביא לו כמוצאי שבת לפיכך צריך להמתין בכדי שילך לשם ויביא והוא הדין כיו"ט שחל להיות אחר השבת¹⁸ והביא לו בשבת שאסורין עד שימתין כמוצאי יו"ט בכדי שיעשו וכן הדין בשני ימים מובחים של ראש השנה¹⁹ ששני הימים הן קדושים בודאי כמ"ש בס"י ת"ר²⁰ לפיכך אם הביא לו כיו"ט ראשון צריך להמתין כמוצאי יו"ט שני בכדי שיעשו שלא יהנה ממלאכת יו"ט.

ויש אומרים²¹ שמה שהצריכו חכמים להמתין בכדי שיעשו אין הטעם מפני שאסור ליהנות ממלאכת יו"ט אלא שחששו חכמים אם נתיר לו ליהנות כמוצאי יו"ט מיד מן המלאכה שנעשית בשבילו כיו"ט שגמא יאמר להנכרי שיביא לו כיו"ט כדי למהר אכילתו כלל מוצאי

ג רמב"ם פ"ב ה"י. מור ושילע"ע שם. וראה לעיל סי' תצו ק"א ס"ק א (ד"ה ואין להקשות).

ד ה"ש בפי' המשניות תרומות פ"ח מ"ב. דמ"א ס"א. ה משה שם. רמב"ם ה"ל תרומות פ"ה ה"כ"ג.

ז ונגרד שם. מור ושילע"ע שם.

ח דמ"א סק"א (מן הסתם). וראה לקמן ס"ג (שבלי טעם זה היה מותר נמנע ספק ספקא).

ט דמ"א סק"ב.

י רש"י שם ד"ה ולענין. כ"א ס"ק ג. וראה לקמן בתגהת שבמקום המעוף (המנען הדושישין הכא למעט זה).

יא דר"ש פ"ג סי' ב לדעת רש"י. שילע"ע שם.

יב דר"י שם, ושכן הורה רבנו גרשום מאור הגולה ורבי קולונמוס. רמב"ם פ"ב ה"י. שילע"ע שם.

יג רש"י שם.

יד דר"ף (ג. ב.). דר"ש שם. דמ"א ס"ק ב. ומקלסן ס"ד (כשנאמר לאכילה במשך כל היום) וש"ג.

טו תוס' עירובין מ. א דבור ראשון (לענין האיסור כיו"ט), ומור (אף לענין בכדי שיעשו). דעת רש"י. שור"ע שם.

טז תוס' שם. מור ושילע"ע שם.

יז מור ושילע"ע שם.

יח סעף ג.

יט ר"י בתוס' כד, ב ד"ה ולענין. ד"ת הובא ברא"ש שם. לבוש ס"א. וראה בתגהת שבמקום המעוף. שהיו עוקר המעט (גם לדעה הא'), כדלעיל סי' שח ס"א. סי' שבה ס"ז.

יו"ט שאיסור אמירה לנכרי הוא קל בעיני הבריות לפיכך הצריכוהו להמתין בכדי שיעשו¹⁰ דאו כיון שלא ידווח כלום כמה שהביא כיו"ט לא יעשה איסור בתום.

ולפי דבריהם אין צריך להמתין בכדי שיעשו אלא מי שהנכרי הביא בשבילו¹¹ וכן אנשי ביתו כמורה¹² אבל אדם אחר שלא הובא בשבילו מותר לאכול מהם כמוצאי יו"ט מיד דכיון שלא הצריכו להמתין אלא כדי שלא יאמר להנכרי שיביא לו כיו"ט א"כ די לנו אם נאסור על מי שהובא בשבילו שהרי אם מי שהובא בשבילו דהיינו מי שיצוה את הנכרי שיביא כיו"ט יצטרך להמתין א"כ שוב אין לחוש שיאמר שום אדם לנכרי שיביא כיו"ט כדי שתכירו ימהר אכילתו כליל מוצאי יו"ט כיון שהוא בעצמו לא ידווח כלום באמירה זו אין אדם חוטא ולא לוי¹³.

ולפי סברא זו אם הביא לו כיו"ט ראשון צריכים הוא ואנשי ביתו להמתין כמוצאי יו"ט שני בכדי שיעשו אף אם הוא יו"ט שני של גלויות¹⁴ ואע"פ שממה נפשך אחד מהם הוא חול מכל מקום כיון שעבשו אסרו לנו חכמים לעשות מלאכה בשני הימים אם נתיר לו כיו"ט שני כמה שהובא בשבילו כיו"ט ראשון יש לחוש שמא יאמר להנכרי שיביא לו כיו"ט ראשון כדי שימהר אכילתו כליל מוצאי יו"ט שני¹⁵.

ומכל מקום אין איסור אלא באכילה אבל למלמל מותר מיד כמוצאי יו"ט ראשון¹⁶ אפילו קודם שהמתין בכדי שיעשו ואפילו הוא שבת או יו"ט שני של ראש השנה דכיון שלאדם אחר מותר אפילו באכילה אין לזה דין מוקצה כלל¹⁷ ואף הוא בעצמו מותר למלמל שהרי דבר זה ראוי לאכילה לכל בני אדם ואין איסור אלא לו ולאנשי ביתו.

ואם הל' יו"ט בחמישי ובששי מותר לו לאכול בשבת שלאחריהן מה שהביא לו כיו"ט ראשון¹⁸ ובלבד שימתין כליל שבת בכדי שיעשו¹⁹ לפי סברא זו ואין לחוש שמא יאמר להנכרי שיביא כיו"ט ראשון כדי שיאכל מזה בשבת כיון שיש עדיין שני ימים עד השבת²⁰ אבל אם הביא לו כיו"ט שני דהיינו בערב שבת צריך להמתין עד מוצאי שבת בכדי שיעשו²¹ אף לפי סברא הראשונה כמ"ש למעלה.

ולענין הלכה כבר נהגו במדינות אלו להחמיר אלו כסברא האחרונה²² ונהגו להחמיר אפילו לאדם אחר שלא הובא בשבילו²³ שימתין עד מוצאי יו"ט שני בכדי שיעשו אף כיו"ט שני של גלויות ולפיכך נהגו להחמיר אפילו במלמול עד מוצאי יו"ט שני²⁴ כיון שאנו ראו לאכילה לשום אדם²⁵.

כ ראה גם לעיל סי' שיה שם.

כא רא"ש שם. ודברי ב"ש פ"ג סי' ה. לבוש שם. ט"ז סק"א.

כב נהגו עירובין מ. א וזכ"ס שם ה"א אדעתא. מ"ט פ"ב ה"י. מדיכ עירובין רמז תק. רש"ל שם. וראה גם לעיל סי' תקנ סק"ב. ושו"ג לקמן סי"א.

כג רא"ש שם. כ"ו ד"ה ומ"ש הרקא לדעת ר"ת. לבוש סוף ס"א. מ"א סק"ה.

כד רש"י שם בשם הר"י הלוי וכת"ל (ראה בה"ג הל' יו"ט לו, א.) ר"י בתוס' שם. רא"ש שם וזכ"ס בשם ר"ת.

כה רא"ש שם ויש שחמורין.

כו ר"י בתוס' שם. רא"ש שם. לבוש מ"א. מ"א סק"ה.

כז ט"ז סוף סק"ב וסק"ה.

כח רא"ש שם (לענין הובא מהו"ח לחתום, ובלקמן סי"ו). מ"ז סק"ה.

כח הר"י בתוס' שם כמפור. רא"ש שם וזכ"ס בשם ה"י יחזאל מפאריז'ש. רמ"א סי' ד. וראה גם לקמן סי"ט (לענין מוצאי שבת שאחר ר"ה).

כט ט"ז נ"ב ד"ה וזכ"ס הל' לבוש מ"ד.

ל הר"י בתוס' שם. כ"ו שם. מ"א סק"ז.

לא ב"י שם. ובלקמן סי"ט (לענין הביא לו כ"ו) ד"ה בערב שבת, ושו"ג.

לב רמ"א סי"א.

לג הגהת סמ"ק סי' קנז (ע' קמז) בדעת ר"י (שאמור אף לאחרים). מדיכ עירובין רמז תצא. הלכות נמנהגו

מהר"ש סי' נו (שנהגו להחמיר כסמ"ק). מהר"ל הל' יו"ט

(יש ע' קנז). תרומת הדשן סי' עה. מ"א שם.

לד תרומת הדשן שם (שלבן אסור לבשלו לצורך שבת).

רמ"א סי' ד.

לה תרומת הדשן שם. וברע"ל דיעה הא' (שאמור אף לאחרים), ושו"ג.

הלכות יום טוב תקנו

קלמ

ואם מוצאי יו"ט שני הוא שבת (אין ממלטלין עד שימתין בליל שבת בכדי שיעשו¹⁷ ומכל מקום ביו"ט שני שהוא ערב שבת) מותר לבשלו ע"י נכרי¹⁸ (בענין שאין בו משום בישולי נכרים ועל דרך שנתבאר ביו"ד סי' ק"ג, ע"ש) לצורך אכילת שבת לאחר שימתין בכדי שיעשו כיון שאיסור המלטול ביו"ט שני אינו אלא חומרא בעלמא לפיכך יש להקל ע"י נכרי. במה דברים אמורים כשיש לו ממין זה בתוך ביתו לכבוד שבת¹⁹ אבל אם אין לו ממין זה בתוך ביתו והוא (א) צריך לו לכבוד השבת מותר למלטלו ולבשלו בעצמו לכבוד השבת²⁰ לאחר שהמתין במוצאי יו"ט ראשון בכדי שיעשו רק שיזהר מלמעות ממנו עד שימתין בליל שבת בכדי שיעשו.

ואם יש אורחים סמוכים על שלחנו ביו"ט²¹ בין שבאו אליו קודם יו"ט²² בין שזימן אותם ביו"ט לאחר שהביא הנכרי אליו את הדרורין אם האורחים הן מעיר אחרת²³ שיש כאן מצות הכנסת אורחים מותר להאכילם ביו"ט שני של גלויות מה שהביא לו הנכרי ביו"ט ראשון ואף הוא עצמו שהובא בשבילו מותר לו לאכול עמהם דאין זה כבודם שלא יאכל עמהם²⁴ וכיון שיש כאן מצות הכנסת אורחים יש לסמוך על סברא הראשונה.

במה דברים אמורים כשאין לו ממין זה בתוך ביתו והוא צריך לו לכבוד האורחים והוא הדין אם צריך לו לצורך שאר סעודות מצוה²⁵ אבל אם יש לו ממין זה²⁶ בתוך ביתו שמספיק לו לכל בני הסעודה אין ליתן לפניהם מין זה כדי שיאכיל לאנשי ביתו ממה שיש לו בתוך ביתו.

ואע"פ שבס"י שבת²⁷ ביארנו דעיקר הטעם בכל מקום שהצרכני להמתין בכדי שיעשו הוא משום גזירה שמא יאמר לנכרי לעשות כמ"ש לפי סברא האחרונה, וא"כ היה ראוי שלא לאסור אלא על מי שהמלאכה נעשית בשבילו כמ"ש למעלה, מכל מקום לא רצו חכמים לחלק בגזרות ואסרו על הכל אף על מי

וכל זה לאחר שהמתין במוצאי יו"ט ראשון בכדי שיעשו אבל קודם שיעור זה אסור בין כאכילה בין במלטול בין לו בין לאחרים שלא הובא בשבילם כמו שנתבאר למעלה לפי סברא הראשונה²⁸ כי כן הסכמת רוב המורים²⁹:

קונטרס אחרון

(א) צריך לו לכבוד השבת כו'. הנה"א הט"ז ג' מיקל בכל ענין, לפיכך כשהוא צריך להם לכבוד השבת יש לסמוך על הט"ז, כמו שסמך בתרומת הישן³⁰ ורמ"א ד' על רש"י א' על הרא"ש³¹

<p>מד זכ"ה לעיל סי' שבת סי"ג.</p> <p>מה מ"א סוף פק"ו.</p> <p>מו שאין מוכנים על סברא השניה, להתיי לאורחים, אף לכבוד האורחים.</p> <p>מז דר"י כד, ב, שם, ושם דעת רובנו גרשום מאור הגולה ורובנו קודנימוס, ר"ף (ג, ב), רמב"ם פ"א הב"ד ופ"ב הל"י, דאביד בהשגת על בעל המאור (ג, א) אות ד.</p> <p>הדין שם, רמב"ן במלחמות (ג, ב), השב"א בירושלמי כד, ב סד"ה דא, ר"ן (ג, ב), ר"ת ויעריב, חג"ד משנה שם, שו"ע ס"א, עיין קונטרס אחרון [בתחתון].</p> <p>מח סוף פק"ו.</p>	<p>לו וכלעיל לדעת ראי (בליל ב' של יו"ט, קודם שהמתין).</p> <p>לז מ"א סוף פק"ו.</p> <p>לח מ"א סוף פק"ו.</p> <p>לט ט"ז פק"ה (שאינו מוקצה כלל), וראה ק"א סק"א (שמוכנים עליו כשהוא לכבוד שבת).</p> <p>מ תרומת הישן שם (שמוכנים על הרא"ש לדעת ר"ת, שבים ב' לא נאסר על אחרים), רמ"א ס"א.</p> <p>מא מ"א סק"ו (שמוכנים על דעת רש"י שבים ב' לא נאסר אף על עצמו).</p> <p>מב מ"א שם, וראה גם לעיל סי' שו סכ"ג, סי' שלג סי"ג, סי' תקי ס"ג.</p> <p>מג מ"א שם.</p>
---	---

ציונים לקונטרס אחרון

- א לכללות קו"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
- ב סק"ה (שכיון שמתיר לאורחים אין כאן מוקצה).
- ג סי' נח.
- ד ס"א וס"ד.
- ה כד, ב ד"ה ויעריב (שמתיר ביו"ט שני).
- ו פ"ג סי' ב (שגם לדעת ר"ת מותר ביו"ט שני לאחרים).

הלכות יום טוב תקנו

ב שיעור בכדי שיעשו הוא כדי שילך הנכרי במוצאי יו"ט משחשבה מביתו למקום שליטת המדינה או למקום שצד הדגים ויגמור המלאכה ויחזור לכאן¹⁰ ואם נסתפק לו מתיכן הביא הנכרי אין צריך להמתין רק בכדי שיבואו מחוץ לתחום¹¹ אם הביא הנכרי רוכב על הסוס אין צריך להמתין רק בכדי ששהה הנכרי ברכיבה זו עד שהביא לכאן¹²;

ג וכל זה בנכרי שהביא דרוג לישראל דמן הסתם ליקט או צד היום בשביל הישראל שהביא לו¹³ כמ"ש למעלה¹⁴ אבל אם הוא בענין שיש להסתפק שמא נלקט ויניצוד מאתמול וגם יש להסתפק שמא ליקט וגד לצרכו או לצורך נכרי אחר ואח"כ נמלך והביא לישראל כיון שיש כאן ב' ספקות להקל הרי אלו מותרים באכילה במוצאי יו"ט מיד ואין צריך להמתין בכדי שיעשו¹⁵ אבל אם אין כאן אלא ספק אחד שמא נלקטו ויניצודו מאתמול בשביל ישראל או שמא ליקט וגד היום ובשביל נכרי ואחר כך (ב) נמלך והביא לישראל צריך להמתין בכדי שיעשו¹⁶ לפי שהוא דבר שיש לו מותרין¹⁷ והיינו אחר שימתין בכדי שיעשו לפיכך אין אומרים כאן ספק דברי סופרים להקל;

קונטרס אחרון

לכבוד אורחיו עיני מג"א סק"ו¹. אבל בלאו הכי פשיטא דאין להקל כלל נגד רמ"א² ומג"א³ דבדבר שאין בו הפסד כלל ולא ביטול מצוה אם נחוש לדבריהם ז"ל:

(ב) נמלך והביא לישראל צריך כו'. הנה"י כס"י שכ"ה א"י הביא בטור ושו"ע ב' דעות בזה ולא הכריע, אבל כאן הכריע ט"ז בסק"ד בהתחמירין. וכן הוא דעת השו"ע בסעיף ז' ד' הפסק

10 ריש ס"א.

11 דה"ל ביש"ש פ"ג סי' ג' ת"א סק"ב. וראה לעיל סי' תקנ"ט, ובקול"א שם ס"ק ב' שבמקום שיש ספק ספקא נמש, מותרין אף דבר שיש לו מותרין. וז"ל לקטן סמ"א נח ט"ז סק"ד, בגריסת אפרושי הגאונים בשמואל שבת סמ"א. א. ר"ף שם (פה, א). ורמב"ם הל' שבת פ"ו הל' שו"ע סי' ז'. וז"ל לעיל סי' שבת ס"א (שנתעקר כמבאר הראשונה שם), ופי"ד (שה הל' בדין הבא מחוץ לתחום לענין בו ביום, דקיי"ל להחזיר לקטן סמ"א). וראה קול"א ס"ק ב' נ"ט רב אשי ד, א (לענין תושבים, ודלעיל סי' תצו ס"ח). מלחמות שבת (פה, ב) לענין תחומין, ודלוקטן סמ"א (י'). מ"ז סק"ג.

ציונים לקונטרס אחרון

שם ס"י. וראה שו"ע שם ס"ט (פסקי התחמיר בסתם). מ"א שם ס"ק ב' (דהיינו לענין בו ביום, משא"כ לענין בכדי שיעשו סומך על ב' הדעות שבס"ז). לעיל שם סי"ד (שתלוי זה בזה, ובשניהם העיקר כסבירא הראשונה להתחמיר). וכאן בא להוכיח דקיי"ל להתחמיר לא רק לענין בו ביום אלא אף בכדי שיעשו, ואף באיסור תחומין, הן בשבת והן ביו"ט.

מ"ט ראה גם לעיל שם, שאמרו גם לארורים.

12 ראה לעיל סי' תצו קול"א ס"ק א' (ד"ה ואין להקשות). המעט שחלישה וצידה ביו"ט חשיבו מלאכה גמורה. ולענין שבת, ראה לעיל סי' שבת ס"א: איסור של תורה.

13 ראה גם לקטן ס"ב י"ג.

14 ד"ה עירובין מ, א. תוס' שם דבור הראשון (למבאר ה"ב דלעיל ס"א). רשב"א כ"ד, ב ד"ה פירוש, ובש"ת ח"א סי' ל"ג ד"ן (ג, ב) ד"ה וענין. שו"ע סוף ס"א.

15 ר"ן שם. שו"ע שם. וז"ל לעיל סי' שבת ס"ז (הזן מנהג שצריך לשהות בליקטתו או צידתו).

16 ד"א סק"ב. וז"ל לעיל שם.

17 מ"א סק"א (מן הסתם ליקט בשבילו) וסק"ב (היום).

18 בתרומת הרשן ורמ"א סמכו על דעת הרא"ש,

ובמ"א סמך אף על דש"י.

19 ס"ד (שאף לטלטל אסור ביו"ט שני).

20 סק"ד (שהתיר רק ע"י נכרי).

21 לכללות קול"א זה — ראה נומקו יו"ט. הע"ב

תתסה ע' 42.

22 ס"ז (פסק ליקטן נכרי ממחובר לצורך ישראל, ב' דעות אם נאסר במוצאי שבת בכדי שיעשו). ולעיל

הלכות יום טוב תקמו

קמא

ד' וכל זה לענין המתנת בכדי שיעשו במוצאי יו"ט אבל ביו"ט עצמו אפילו אם דיוע שליקט וצד לצורך נכרי אלא שיש להסתפק שמוא ליקט וצד היום⁹⁹ וכן פירות הנמצאים תחת האילן שיש להסתפק שמוא נשמו מהאילן ביו"ט¹⁰⁰ הרי אלו אסורים באכילה ובמלטול עד הערב אפילו אם הוא בענין שאין בהן משום מוקצה¹⁰¹ כגון דקל העומד בחצרו והיתה דעתו מערב יו"ט על התמרים שישיר הרוח מן הדקל ביו"ט¹⁰² או ששמע מנכרי ערבד יו"ט שאמר למחר אתלוש פירות הללו¹⁰³ ותלשן ביו"ט לצרכו הרי הן אסורים לשריאל באכילה ובמלטול לפי שהכמים גזרו¹⁰⁴ על כל דבר שנעקר מהמחובר בשבת או ביו"ט לאסרו באכילה בו ביום אם הוא דבר מאכל ולהשתמש בו אם אינו דבר מאכל משום גזרה שמוא יתלוש בעצמו כמ"ש בס' שכת"ב¹⁰⁵ וכיון שאסור לאכלו ולהשתמש בו אסור ג"כ למלטולו¹⁰⁶ שהרי אינו ראוי לכלום בו ביום¹⁰⁷.

ואפילו בספק החמירו חכמים אף ביו"ט שני של גלויות¹⁰⁸ ואע"פ שיום טוב שני של גלויות אינו אלא מחמת ספק¹⁰⁹ ונמצא שיש כאן ב' ספיקות להקל¹¹⁰ מכל מקום כיון שכבר הנהגו חכמים את כל בני הגולה לעשרת שני ימים הרי הוא כוראי של דבריהם¹¹¹ לענין זה שלא

קונטרס אחרון

להתמיר אפילו בספק תחומין¹, והמקילין בס' שכת"ב טעמם הוא משום דפוסקים כוש"י² המיקל בספק תחומין. וכן כתב בהרי"א במג"א בס' שכת"ב ס"ק י"ד³. ומה שכתב שם בדמת החמיר טפי⁴, היינו הבלכות שבת, אבל כאן בהלכות יו"ט⁵ פסק להחמיר בכל ענין בספק תחומין, וכל שכן בשאר ספק⁶, כמבואר בר"ן סוף פרק כ"ג דשבת⁷ ובט"ז ס"ק י"ג. וכן משמע דעת השו"ע סי' שכ"ה סעיף ז' שהביא דעת המחמירין בסתם ודעת המקילין בלשון יש אומרים, משמע שדעתו לפסוק כהחמירין⁸:

וראה תקן ק"א ס"ק ד' ר"ה מכל מקום (שנ"מ מותר בתנאה בלי מלטול).
סח ר"ף (ג, ב), רא"ש שם. מ"א ס"ק ב. ומדעיל סי' שח ס"ט ובס"ח (שכל דבר שאסור באכילה בו ביום ואינו עומד להאכילו לבלבד אסור במלטול), וסי' תצו ס"ז. וראה גם לעיל סי' שח ס"ג (בחלב שחלב בשבת). סי' שבה ס"ח (בפירות שנתלשו מנחובר בשבת). תקני ס"ג ובק"א סק"א (בביצה שנוטלה בנחת או יו"ט). לעיל סי' (שגם כשאסר באכילה לחלק מהיום אסור במלטול).
סט יו"ט פ"ש סי' ג. ח"א סי' תצו סק"ד. ומדעיל סי' תצו ס"ד ושי"ג.
ע כדלקמן סי' תר ס"ב.
עא ספק מוכן וספק יו"ט. וקו"ל שספק ספקא מותר לצורך אפילו דבר שיש לו מותרין, כדעיל סי' ג. וסי' תקני ק"א ס"ק ב.
עב ראה רע"ב פ"ו ה"ד.

ס גמרא כד, איב (דקו"ל ספק מוכן אסור). מור וש"ע סי' ג. ומדעיל סי' תצו ס"ד.
סא פסחים פ"ד נג, רע"א (אובלין מתחת הנשרים ומתו בדם הנבים). תוס' שם ע"ב ר"ה מחלוקת, בשם הירושלמי שם פ"ד הל"ט (הצירי בתם).
סב רמב"ן במלחמות רפ"ג דביצה (ג, א).
סג רמב"ן לעיל סי' ש"ג, סי' ש"ה ס"ג, וסי' שבה ס"ה, והיינו דוקא בכרות שנצטר ביטולין.
סד רמב"ן שם. וראה גם לעיל סי' ש"ג, וסי' שבת ס"ה.
סה גמרא ב, סת"ב.
סו סמ"ן זה בשע"ל לא הניע לדינו, וראה מור וש"ע שם ס"ג. לעיל סי' ש"ג, סי' שבה ס"ה. סי' תקא ס"ג.
ס"א תקן ס"ג.
ס"ב גמרא כד, ב (בודאי - בו שרו במלטול, ובספק - כרב שם אלו"בא דת"ק שאסור אף במלטול). וכ"ה במקומות שצוינו לעיל, ובסי' תצו ס"ח (לענין ספק מוקצה).

ציונים לקונטרס אחרון

טז בשו"ע סי' אסור מספק בספק תחומין, גם לענין בכדי שיעשו (דמירוי ביה לעיל), ולא הביא דעה לחלק ביניהם (אף שטבטור כאן מבואר שזה תלוי בב' הדעות הללו).
יז בספק מחובר לענין בכדי שיעשו (בכסעיה זה).
יח (סה, א) ד"ה ונמצא (וכל היבט דמספקא לן מילתא תלינן לחומרא).
יט אף לענין בכדי שיעשו בשבת. וכ"ה לעיל שם סי' וס"ד (שהעיקר כסבורא הראשונה). וראה כללי הפוסקים וההוראה כלל עג.

יב אף לענין בכדי שיעשו (דמירוי ביה לפני זה בס"ה).
יג שבת קנא, א ד"ה ושמואל.
יד שהקשה ממה שפסק השו"ע שם סט"ז (ולעיל שם סכ"ב) לחומרא לענין בכדי שיעשו בהביא מחוץ לתחום (הרי שלענין בכדי שיעשו שיהו דין ספק מחובר לדין ספק תחומין).
טז מה שחזרין המ"א שם, שלא החמיר בשו"ע שם סט"ז אלא בספק הביא תלילין להספיד בהן המת.

קמב

הלכות יום טוב תקמו

להתיר בו ספק מוקצה⁷⁷ שעיקר איסור המוקצה בשבת הוא (א) סייג⁷⁸ לאיסורי תורה שלא עילה ויתלוש⁷⁹ כמ"ש בסומן שכ"ב⁷⁹ או משום גדר להוצאה⁷⁹ כמ"ש בסומן ש"ה⁷⁹ לפיכך התמירו בספקו אף ביו"ט שני כדי שלא לחלק בינו לראשון אבל לענין שאר דברים אין דינו כוראי של דבריהם אלא כספק וכמו שיתבאר⁸⁰:

ה אם הפירות ניכרים שלא נתלשו היום⁸¹ כגון שהן כמישין⁸² וכן אם ניכרים הדגים שניצודו מערב יו"ט⁸³ כגון (ה) שנס ליהן⁸⁴ ואדמומית שתחת לחיהן שבודקין אותן שם⁸⁵ מותרין אף למי שהוכחו כשבילו אם ידוע שכאו מתוך התחום⁸⁶ והוא הדין אם הוכחו לו בתחלת ליל יו"ט ראשון בענין שבודאי נלקטו וניצודו מערב יו"ט⁸⁷:

ז אפילו אם ידוע שנלקטו וניצודו היום אם ידוע שלא לקטו וצד כשביל ישראל מותרין לערב⁸⁸ אפילו הוא יו"ט שני של גליות⁸⁹ שהרי ממה נפשך אחד מהן הוא חול אבל אם הוא יו"ט שני של ראש השנה⁹⁰ אפילו אם הוא (ח) ספק אם נתלש וניצוד ביום טוב

קונטרס אחרון

(ג) סייג כ"ג, המדרכי⁸² כתב כן לפי שיטתו שפוסק כרש"י⁸³ בספק תחומין, ואגן דקיי"ל כהגאונים⁸⁴ צריכים אנו לטעם זה לענין יו"ט ב' של גליות, דבספק מוכן אסור כמו שכתב הגמ"א סי' תצ"ד⁸⁵, ובספק תחומין מותר כמו שכתב הגמ"א סי' תצ"ה סק"ד⁸⁶ וסי' זה סק"ד⁸⁷:

(ד) שנס ליהן כ"ג, הנה⁸⁸ ברש"י⁸⁹ איתא דאף אם לא נס ליהן ואדמומית שרי, דהיינו כוורי דאיימי דמקלינן בהו, אבל התוס'⁹⁰ חלקו על זה וסוברים דכוורי דאיימי נקרא ספק מוכן שאסור לדידן דלא קיי"ל כרבן גמליאל⁹¹, אבל אם נס ליהן ואדמומית גם התוס' מודים דהו אין להסתפק שמה ניצודו היום:

(ה) ספק אם נתלש כ"ג, וכן ספק שנתלש כ"ג, כל⁹² זה פשוט כיון שהוא דבר שיש לו מתירין, וכך מובאר בהדיא בס' תקי"ג סעי' ו' בהג"ה⁹³ דנכרי מסיח לפי תומו נאמן בכל זה, מכלל דספק אסור:

<p>מג תוס' שם ד"ה אלא (שאם לא נס ליהן אמרין). וראה ק"א סק"ד.</p> <p>פד רש"י שם ד"ה אלא ככוורי.</p> <p>פה מור וש"ע שם. וברלקמן סי"א וש"ג.</p> <p>פו ח"א סק"ג.</p> <p>פז תוס' עירובין למ, ב ד"ה אי (שאין צריך מה כבדי שיעשו). ראש פ"ג סי' ב. טור וש"ע סי"ב פ"ז סק"ג.</p> <p>פח מדרכי עירובין רמז תצ"א. הנהו אשרי שם פ"ג סי' ח. ב"י שם. פ"ז שם. וברלעיל סי' תקנ"ג (לענין ביצה שנולדה).</p> <p>פט הגהת סמ"ק סי' קעד (ע' קמז). הנהו מיטניגות (קושטא) פ"ב ה"ה. הובא ב"י ד"ה ונ"ש ואפילו וברלעיל סי' תקנ"ג (לענין ביצה שנולדה).</p>	<p>עג מ"א שם. וראה גם ק"א כן ס"ק ג, ולעיל שם.</p> <p>עד מודכי רמז תרפ"ח בשם דאבי"ה סי' תשכט. משא"כ בספק תחומין, שהתירו בול"ט שני, כרלקמן סמ"א. לעיל סי' תצ"ח ס"ג. וראה ק"א ס"ק ג.</p> <p>עה לענין פירות הנששים, שנמכור כאן.</p> <p>עו סימן זה כשיעור לא הניח לדעו, וראה מ"א שם סק"ג.</p> <p>עז כשאר מוקצה, שאסור מספק גם בול"ט שני, כרלעיל סי' תצ"ח.</p> <p>עח מ"א, וש"ג.</p> <p>עט לקמן סמ"א.</p> <p>פ גמרא כד, ב ורש"י ד"ה ופירי. מור וש"ע ס"ג.</p> <p>פא נמזא עירובין ג, א. ב"י ד"ה ונ"ש רמז רמז אבא. אם.</p> <p>פב גמרא כד, ב.</p>
---	--

צייונים לקונטרס אחרון

- כ לכללות קו"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
- כא רמז תרפ"ח, ביטש הראב"יה סי' תשטג (לבאר הטעם שספק מוכן אסור וגם ספק פירות הנשורים, משא"כ ספק תחומין).
- כב שבת קנ"א, א ד"ה ושמואל, לקולא.
- כג שספק תחומין אסור, כרלקמן סמ"א וש"ג.
- כד וברלעיל שם סי' ט, ובסי' זה ס"ד.
- כה וברלעיל שם סי' ט.
- כו וברלקמן סמ"א.
- כז לכללות קו"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
- כח כד, ב ד"ה אלא ככוורי.
- כט שם ד"ה אלא.
- ל משנה כד, א.
- לא בריש ס"ז.
- לב לכללות קו"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
- לג ולעיל שם סמ"א.

הלכות יום טוב תקמו

קמו

ראשון אסור באכילה ובמלמול גם בשני עד הערב^א לפי ששני הימים הן קרושה אחת וכיום אחד ארך הן;

ז וכן ספק שנתלש וניצוד ביום טוב אפילו הוא יום טוב שני של גלויות אסור באכילה ובמלמול גם בשבת שלאחריו^ב לפי ששני תלישה זו או צידה זו הן מוכנין לאכילה ואין יו"ט מכין לשבת^ג.

ואיסור הכנה זו אינה אלא מדברי סופרים^ד שהרי מן התורה מותר לאכלן בו ביום שנתלשו וניצודו בו וא"כ יו"ט לעצמו הכין אלא כיון שמדברי סופרים אסור לאכלן ביום שנתלשו וניצודו בו אלא ביום שלאחריו נמצא שיום טוב הכין לשבת שלאחריו;

ח וכן הרין ביו"ט שלאחר השבת שהפירות שנתלשו בשבת אסורים גם ביו"ט שלאחריו^ה ואיסורן אינו אלא מדברי סופרים כמו שנתבאר^ו.

כמה דברים אמורים בפירות הנאכלין חיון בלא בישול שיכול לאכלם בשבת עצמה מן התורה אבל בפירות שאינן נאכלין חיים כיון שאינן ראויים לאכילה בשבת עצמה שאסור לבשול נמצא ששבת הכנה ליו"ט שלאחריו לפיכך הן אסורין מן התורה ביו"ט^ז.

כמה דברים אמורים בפירות שנתלשו בשבת אבל בדגים שניצודו בשבת אע"פ שאינן נאכלים חיים אע"כ אינן אסורים ביו"ט שלאחריו אלא מדברי סופרים^ח לפי שהצידה בעצמה אינה נקראת הכנה כלל שהרי אין נעשה שום שינוי בגוף הדג ע"י הצידה אלא כיון שאם היה ניצוד ביו"ט עצמו לא היה אפשר לאכלם בו ביום המתיר גזרת החכמים^ט ואם הניצוד בשבת יהא מותר ביו"ט נמצא ששני^י הצידה שבשבת התיר לאכילה ביום טוב ודאי זה יוצא כשילוש שבת הכנה ליו"ט^{יא} ואסור מדברי סופרים;

ט ראש השנה שחל להיות בחמישי ובששי^א פירות שנתלשו ודגים שניצודו בחמישי אפילו נתלשו וניצודו בשביל נכרי או שנתלשו וניצודו מאלוהן הרי הן אסורים באכילה ובמלמול גם בשבת שלאחריהן כמו שאם היו נתלשין וניצודין בששי שהיו אסורין גם בשבת משום איסור הכנה שהרי שני ימים אלו הן כיום אחד ארוך^ב אבל במוצאי שבת מותרין באכילה מיד^ג אפילו נתלש וניצוד בחמישי בשביל ישראל אין צריך להמתין במוצאי שבת בכדי שיעשו מטעם שנתבאר^ד למעלה^ה אבל נתלש וניצוד בששי בשביל ישראל צריך להמתין במוצאי שבת בכדי שיעשו^ו כמו שנתבאר למעלה^ז;

י נכרי שהביא בשבת או ביו"ט שלאחר השבת פירות שאינן נאכלין חיים אפילו אם ידוע שנתלקטו בשביל נכרי אלא שיש להסתפק שמא נתלשו בשבת ונכרי זה או אחר מסיה

א פוסקים. ונתבאר בק"א.
בא תוס' עירובין פ"ג א דבור הראשון. תהרת סמ"ק שם
ב (לענין ודאי). תהרת מייטנויות שם. ב"י שם. מ"א סק"ח. לענין ספק. ונתבאר בק"א ס"ק ה.
גב תוס' שם. מ"א שם. וברעלי' סי' הקינ' ס"ט לענין כתיב שגולדה.
דג רמב"ן במלחמות (ב, ב), לענין כתיב שגולדה. ר"ן (א, ב) ד"ה דרב. ח"א שם. וברעלי' סי' תקינ' ס"ט. ונפק מניה למטה לפי תומנו. כדלקמ"ט.
דז תוס' והתם סמ"ק והתרת מייטנויות שם. ב"י ונ"א שם.
זה מנקה.
זז ישי"ש פ"ג סי' ג. ד"א שם.

צז מ"א שם.
צח ראה רמב"ן במלחמות (ג, ב) משום מוקצה אי נמי כי גזירה שבמא יצוד. לעיל סי' תנז' ס"ג (שהוא משום מוקצה), ושי"י.
צט ראה תוס' ה, א סמ"ח אלא.
ק שילת' הרישב"א ח"ה סי' רי. דח"א סי' ה.
קא רשב"א שם.
קב רש"י בישי"ש פ"ג סי' ג. ט"ז סק"ג.
קג ס"א (לדעת רב), לענין שבת שאחר ב' ימי יו"ט.
קד רש"י שם. ס"ז שם.
קה ס"א (לכ' הדעות), לענין הביא לו ביו"ט שני ערב (שבת).

לפי תומו שנתלשו מערב שבת אין סומכין עליו לאכלם ביו"ט שלאחר השבת שהן אסורים בו ביום מן התורה^{קא} ואין סומכים על נכרי מסיח לפי תומו אלא באיסור דברי סופרים^{קב} כגון לאכלם ביו"ט שני שחל במוצאי שבת אפילו הוא יו"ט שני של ראש השנה שאיסורו אינו אלא מדברי סופרים^{קג} או אפילו ביו"ט ראשון שחל במוצאי שבת אם הן פירות הנאכלים חיים או להתיירן בו ביום שהביאן אם הביאן בשבת שאין יו"ט ראשון סמוך לו מלפניו או ביו"ט שאין שבת סמוך לו מלפניו שכלל אלו אין שום חשש הכנה של תורה ועיין בס' תקי"ג^{קד} אימתי סומכין על נכרי מסיח לפי תומו:

יא נכרי שהביא לעיר דבר שאין בנינו במחובר^{קה} ואינו מחוסר צידה דהיינו שהביא פירות יבשים או בהמות ועופות שאינן מחוסרין צידה כגון אווזים ותרנגולים^{קכ} אם מתוך התחום הבאים מותרים לכל אף למי שהובאו בשבילו כמ"ש למעלה^{קכב} אבל אם מחוץ לתחום הביאים^{קכג} דהיינו שבתחלת כניסת יו"ט היו עדיין חוץ לתחום הרי אסורין כאכילה^{קכד} בו ביום למי שהובאו בשבילו ולכל אנשי ביתו הסמוכים על שלתנו שגם בשבילם נחבין הנכרי בהבאתו^{קכה} ולעירב צריכים להמתין בכדי שיעשו^{קכז} דהיינו שישארה כל כך כמו ששאה הנכרי בהבאתו אותם^{קכח} ממקום שהחשיך לו היום כערב יום טוב עד שהביא אותם לתוך עיבורה של עיר של הישראל דהיינו מקום שמשם מתחילין למדוד תחומי העיר כמו שנתבאר בס' [שצ"ח ע"ש]:

יב הטעם שהצריכו חכמים להמתין בכדי שיעשו אינו בשביל שלא יהנה ממלאכת יו"ט שהרי אינו נהנה כלל מגוף המלאכה^{קכט} דהיינו ההליכה מחוץ לתחום אלא הוא נהנה מהדבר ששעשה בו המלאכה אבל לא מן גוף המלאכה בעצמה ולפיכך לא היו חכמים מצריכים להמתין בכדי שיעשו ולמה הצריכו להמתין משום גזרה שמא יאמר לנכרי שיביא לו מיני מאכל מחוץ לתחום ביו"ט^{קל} כדי למהר אכילתו בלילה^{קלא} וכיון שקנסו אותו בשעה שמן הדין היה מותר לו לאכול דהיינו במוצאי יו"ט שוב לא יאמר לנכרי להביא לו^{קלב}:

יג ואפילו אם מוצאי יו"ט הוא שבת או יו"ט שני של ראש השנה^{קלג} או יו"ט שני של גלויות שאף שימתין בכדי שיעשו אעפ"כ יש לחוש שמא יאמר לנכרי שיביא לו ביו"ט ראשון כדי לאכול ביו"ט שני או בשבת שלאחריו לאחר שימתין בכדי שיעשו במוצאי יו"ט ראשון מכל מקום לא רצו חכמים לקנסו כל כך שלא יאכל עד מוצאי שבת או עד מוצאי יו"ט שני דכיון שאיסור תחומין הוא קל שאינו נתקן בשביל סייג לאיסור של תורה^{קלד}:

קטז ר"ף בתשובה (תמים דעים ס' קכב). רבנו יהודה בתוס' כר' ב ד"ה ולעירב ספר התירומה ס' תא. סמ"ג ל"ח סה (א, ב, ג, ד) ר"ן (ג, ב) ד"ה ופירות. מרדכי שבת רמז תפ. דעה רא' במור. ש"ע שם. וכל' לעיל ס' שבה ס"א.

קטז כדלעיל ס"ב, וש"נ ראה לעיל ס' שבה ס"ג שהלילה עולה לו בחשבון.

קת ד"א ס"כ.

קטט טעם אחר ברש"י כה' רע"א (לענין בו ביום, שאכן גזיר רק מטעם גזירה שמא יגלה בשבילו). לגירסת

ופירושו מהרש"א שם.

קכ כדלעיל ס"א לתע' דה'.

קכא ראה גם לעיל שם, בהגתה שבמ"א ס"א.

קכב ד"ה (ג, א) בשם הכנז לעיל. והבא ברא"ש פ"ט

מס"פ. מור וש"ע ס"ה.

קכג כדלעיל ס' שצ"ג מ"א. משא"כ מוקצה כדלעיל ס"ה.

קז ד"א קט"ג. וכדלעיל ס"ה.

קז ד"א ס' תקנ"ג ס"ג. מ"א מ"א שם. וכדלעיל ס' תקנ"ג ס"ג.

קח כדלעיל שם, וש"נ.

קט סמ"ג ו'.

קי נחמד כה' ס"ג. מור וש"ע ס"ה.

קיא כדלעיל ס' תצ"ג ס"ה.

קיב מוקצה ה'.

קיג גמרא שם כה' רע"א. מור וש"ע שם.

קיד ראה לעיל ס' תקנ"ג ס"ג ד (ד"ה ואף שבהבא),

ולקמן ס' תקנ"ג ס"ג, שאף אמר להשתמש בו

להנאה, אבל תנאה בלא מעשה מותרת.

קטו מ"ג פ"ב ה"י. הנהיג מיימנות שם אות כ. מרדכי

עדיירין רמז תקנ. ש"ע שם. וכדלעיל ס' תקנ"ג ס"ב

וש"נ לעיל ס"א.

הלכות יום טוב תקמו

קמה

לפיכך הקילו בו ודי אם קנסוהו שלא יאכל בו ביום שהביאו לו ^{קכד} ובכדי שיעשו ביום שלאחריו:

יד וכל זה למו שהובא בשבילו ולאנשי ביתו אבל לשאר כל אדם מותר באכילה ^{קכה} אפילו בו ביום שהביא מחוץ לתחום דכיון שאיסור תחומים הוא קל הקילו בו שלא לאסור אלא למו שהובא בשבילו ^{קכו} ואפילו אם הביא הנכרי מחוץ לג' פרסאות ^{קכז} שיש אומרים ^{קכח} דבג' פרסאות יש איסור תחומין מן התורה אעפ"כ כיון שאי אפשר לאסור לכל בני אדם כבשה שהרי איסור תחומין הוא אינו שוה לכל בני אדם שמה שהוא חוץ לתחומו של זה הוא תוך תחומו של זה ^{קכט} וכיון שהוצרכו חכמים לחלק באיסור זה לאסור לזה ולהתיר לזה עשו עוד חילוק בין מי שהובא בשבילו למו שלא הובא בשבילו שאין ראוי לאסור לו מטעם שנתבאר לעיל:

מז וכיון שהוא ראוי לאכילה בו ביום למו שלא הובא בשבילו לפיכך אף מי שהובא בשבילו מותר לטמלו ביום טוב ^{קכ} ואין לו דין מוקצה כלל כיון שראוי לאחריים בו ביום רק שיותר שלא יטמלו חוץ לד' אמות ^{קכב} במקום שאסור לטמל כשבת בין הארץ בין אחר שלא הובא בשבילו ^{קכג} ואע"פ שהותר לו לאכלו בו ביום מכל מקום לא הותר לו להוציא חוץ לד' אמות בכרמלית אפילו לצורך אכילה כגון שרוצה לבשלו ואי אפשר לו לבשלו אלא אם כן יוציאנו חוץ מד' אמות בכרמלית אסור לו להוציא אפילו ע"י נכרי ^{קכד} ואפילו הובא לצורך נכרי ^{קכה} דכיון שיצא חוץ לתחום אין לו אלא ד' אמות כמ"ש בסמ"ח ^{קכז} אבל במקום שמותר לטמל שם כשבת כגון בחצר ^{קכח} או בעיר שתיקנו מבוואתיה בלחי או קורה או צורת הפתח ^{קכט} או שהיא מוקפת חומה ^{קל} וכן מבצר שהוא כענין שמותר לטמל בו כשבת כגון שידוע שישב (פירוש שבנו בו בתים לדירה) ולבסוף הוקף ^{קל} כמ"ש בס"י שנ"ח ^{קל} ות"א ^{קל} מותר לטמל בהן ג"כ מה שהובא מחוץ לתחום דכל רשות שמותר לטמל בו כשבת הרי כולו נחשב כד' אמות לענין יוצא חוץ לתחום כמ"ש בס"י ת"ה ^{קלב} ע"ש:

מז וכל זה כשידוע בבירור שהביא ביו"ט מחוץ לתחום בשביל ישראל אבל אם יש להסתפק שמא בתחלת כניסת יו"ט היה הנכרי כבר בתוך תחום העיר יש להקל ביו"ט שני של גלות ^{קל} אף למו שהובא בשבילו כיון שיש כאן ב' ספקות ^{קל} שהרי יו"ט

קכד רח"ה ורא"ש שם. מור. מ"ז סק"ד.	שם. וראה גם לעיל שם.
קכה גמרא בהר. רע"א. מור ושו"ע ס"ה. וראה לקמן סי' תקח סוף סק"א (המקום שלא נאסרו נמנעם מוקצה).	קכב ר"ן שם. רא"ש שם. שו"ע ס"ב. מ"ז סק"א.
קכו רש"י שם ד"ה חוץ במעם האי (איסור תחומין דרבנן).	קכג קלד. רא"ש שם. מ"ז שם.
קכז תוס' שם ד"ה הבא. לבוש ס"ה. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א.	קכד קלה מע"א.
קכח תורות הדשן סי' פג. ב"י ד"ה ומ"ש ואם בא ש"ש פ"ג סי' ה. לבוש שם. מ"ז סק"ז. מ"א סק"ה.	קכ קלו. רש"ל בישיב פ"ג סי' מ.
קכט כהנעל"ס סי' שצו ס"א. ושו"ע. וראה גם לקמן סי' תקפו ס"ב.	קכ קלז. ס"ד ס"י תא סקיב (צורת הפתח). מ"א שם סק"א. מאמר מרדכי שם סי' ב (לחי או קורה). וראה גם לעיל שם סוף ס"ב.
קכ רד"ש שם. מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).	קכ קלח. רא"ש שם. שו"ע ס"ה.
קכ ר"ן (ראה שם). מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).	קכ קלט. שו"ע שם.
קכ ר"ן (ראה שם). מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).	קכ קמ. סע"ף ג.
קכ ר"ן (ראה שם). מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).	קכ קמא. סע"ף ב.
קכ ר"ן (ראה שם). מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).	קכ קמב. סע"ף ה.
קכ ר"ן (ראה שם). מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).	קכ קמג. מ"א סק"ד. ובס"י תצה סק"ז. ובדלעיל סי' תצה ס"ז וש"נ.
קכ ר"ן (ראה שם). מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).	קכ קמד. ר"ן (ראה שם). מ"ז. ר"ן (ראה שם). כל הובא דליבא למירוש משום מוקצה מותר לישראל אחר. מור ושו"ע ס"ה מ"ז סק"י. וראה גם לעיל סי' שכה ס"א (לענין הובא מחוץ לתחום). לעיל סי' א"א (לדעת המתירין לאחרים גם במחובר ומחובר צידה).

קמו

הלכות יום טוב תקמו

שני עיקר תקנות מחמת הספק^{קמא} אבל ביו"ט ראשון יש להחמיר אף בספק^{קמב} כיון שהוא דבר שיש לו מתירין^{קמג}:

יז כמה דברים אמורים כשהנכרי שהביא הדרון הוא דר חוץ לעיר או שהוא דר בעיר אלא שפירותיו הן חוץ לעיר אבל נכרי הדר בעיר ויש לו פירות בעיר^{קמד} כיוצא באלו שהביא להישראל מותר אף למי שהובא בשבילו אפילו הוא יו"ט ראשון לפי שאין באן ספק כלל אלא הוא כודאי^{קמז} דמן הסתם הביא מפירותיו שבעיר^{קמח} ואפילו יש להנכרי ב' בתים ובהן פירות אחד מהן תוך התחום והב' חוץ לתחום אין חוששין שמא הביא מאותן שחוץ לתחום^{קמט} אלא מן הסתם הביא מאותן שבתוך התחום שהן קרובים יותר לעיר^{קנא}:

יח וכל זה בנכרי שהביא דרון לישראל אבל נכרי שהביא למכור אם רוב העיר הן נכרים כודאי לצורך הנכרי הביא^{קנב} ומותר ליקח ממנו (על דרך שנתבאר בס"י שב"ק^{קנא} ע"ש) ולאכול אפילו ביו"ט ראשון אם הוא דבר שאין במינו במחובר ואינו מחוסר צידה ואם הוא דבר שיש במינו במחובר או מחוסר צידה מותר באכילה לערב מיד ואין צורך להמתין בכדי שיעשו כדון מביא לצורך נכרי דכיון שרוב העיר הן נכרים מן הסתם הביא לצורך רוב אנשי העיר.

ואם אנו רואים שאם נתיר ליקח ממנו ביו"ט ירבה להביא עוד ביום טוב אף לצורך ישראל אסור ליקח ממנו ביו"ט אף על פי שרוב העיר הן נכרים^{קנג} אבל מן הסתם אין חוששין שמא ירבה להביא גם בשביל ישראל^{קנד} ומותר ליקח ממנו בעיר שרובה נכרים.

ומכל מקום נכרי המביא דגים למכור בעיר שרובה נכרים אף בסתם יש לחוש שירבה להביא בשביל ישראל אם אנו מתירין ליקח ממנו כיון שדרך ישראל לקנות דגים לכבוד יום טוב^{קנה} וצריך להתיישב בדבר זה^{קנז} כי הכל לפי ראות עיני המורה:

יט אבל (1) העיר שהציה נכרים והציה ישראל^{קנח} נכרי המביא שם למכור כודאי לצורך

קונטרס אחרון

(1) העיר שהציה כל לצורך שנדרם בל' עיני^{קנא} ברש"י שבת דף קנ"א [א] ע"א ש"ד שדעת רש"י ורבותיו דמהציה על מחצה אינו כספק. וכן כתב הרא"ש שם^{קנב}, וכן כתבו סמ"ג^{קנא} וספר

קנא רבאית הל' יו"ט סי' תשנ"ג. מרדכי כצנה רמז תרפ"ה. שו"ע סי' שנה ס"ט. וראה גם לעיל שם.
קנב אלה ונשא סק"ג. וראה גם לעיל שם.
קנג רשב"א בעבירת הפרש שער ה' ס' ב. ארחות חיים הל' יו"ט אות כמ. שיע' סי' יבס"י ונכ"ס תע"ח ס"ג. וראה גם לעיל שם ס"ג. וברע"ל סי' שנה ס"ו וש"ג.
קנד סעף א.
קנה תשובת הגאונים. הובאת בב"י ד"ה כתוב תשובות הגאונים, ובש"ש פ"ג סי' י' ע"פ עירובין נ"ג א. מ"א סק"ב.
קנו מ"א שם. וראה גם לקמן סי' תקי"ז ס"ב ד.
קנז ראה לעיל סי' רמב"ז וק"א סק"ד.
קנח מ"א שם.
קנז סמ"ג ל"ח סה (ב, ב). רמ"א ס"ג.

קמא ולא החמירו בו לעשותו כודאי דבריהם אלא במוקצה, כדלעיל סוף ס"ד וש"ג.
קמב שמואל שבת קנ"א, א; לגרסת הר"י"ף שם (סה, א). מור בשם הגאונים. ונכ"ס הל' שבת פ"ו הל' שיע' ע"ג.
קמג וראה לעיל סי' שנה ס"ד (שה הלוי בדין ספק לענין נכרי שיעשו, דלעיל סי' ג, שהעיקר כדעת האוסרת). לעיל ק"א ס"ג.
קמד ג. לקמן ק"א ס"ג ג.
קמז רב אשי ד' א (לענין עצים הנושרים, ומדלעיל סי' תנ"ו ס"ח). מלחמות שבת (כה, ב). אף לענין תחומין). ש"ז סק"ג, ובס"י שנה ס"ק ג.
קמח מור בשם רשב"א שבת קנ"א, ב ד"ה נגורא. ביצה כד, ב ד"ה ורא' ר"ן שם (ג, ב) ד"ה ומיזג. שו"ע שם. וראה גם לעיל שם סמ"ג.
קמט ש"ז שם.
קנא ראה גם לעיל שם; אנו אומרים כאן ונצאז ומאן הוי.

ציונים לקונטרס אחרון

לו פכ"ג סוס"י ט.
 לו לאוין סה (כ, ב).

לד לכללות ק"א זה — ראה נימוקי ז"ט.
 לה ד"ה רוחץ בה.

הלכות יום טוב תקמו

קמו

שניהם הוא מביא¹⁰⁰ וכוון שכוונתו גם לצורך ישראל הרי דינו כדין נכרי שהביא דורון לישראל¹⁰¹ (שאם יש במינו במחובר צריך כל אדם להמתין בכדי שיעשו אף מי שלא הובא בשביל¹⁰² ואם אין במינו במחובר אלא שהובא מחוץ לתחום מותר למי שלא הובא בשביל¹⁰³ דהיינו מי שאינו מאנשי העיר ובא לעיר אחר שכבר היה הנכרי בתוך תחום העיר):

ב וכל זה כשהנכרי שהביא למכור הוא דר בעיר זו שמוכר בה והביא מפירותיו שחזן לתחום אבל אם הוא דר בכפר חוץ לעיר אפילו אם הרוב הן ישראל והביא לשם דבר שיש במינו במחובר או מחוסר צידה דינו כדין מביא לעיר שרובה נכרים דכיון שהוא דר מחוץ לעיר אנו הולכים אחר רוב העולם ואנו אומרים שמן הסתם לקמן יצדן לצורך נכרים שהן רוב העולם ואח"כ נמלך והביאן לעיר זו¹⁰⁴ לפיכך אם הביאן מתוך התחום מותר לערב מיד כדין פירות שגלמטו בשביל נכרי ואם הביאן מחוץ לתחום מותרים לערב אחר שהמתין בכדי שיעשו אף אם הוא שבת או יו"ט שני של ראש השנה או של גלוית כדין דבר שאין במינו במחובר שהובא לצורך ישראל מחוץ לתחום¹⁰⁵:

בא ישראל שקצץ דמים לנכרי שיביא לו דגים בערב יו"ט בעד סכום דמים אלו שקצץ לו ונשתתה הנכרי והביאן ביו"ט אם הוא בענין שיש להסתפק שמא ניצודו כיום טוב הרי אלו אסורין באכילה ובמלטול עד הערב¹⁰⁶ כמ"ש למעלה¹⁰⁷.

אבל בערב יש להסתפק אם צריך להמתין בכדי שיעשו לפי שיש לומר שלא הצריכו חכמים להמתין בכדי שיעשו כמלאכה הנעשית ביו"ט בשביל ישראל אלא אם הוא בענין שאם נאסר [ל]ישראל ליהנות ממלאכה זו עד לאחר שימתין בערב בכדי שיעשו או

קונטרס אחרון

התרומה¹⁰⁸, וכן הוא מוכרח לכל הנומדים בשיטת רש"י¹⁰⁹ שמיקל בספק תחומין, וכן פסק רש"ל¹¹⁰. ועל כרחק צריך לומר שמה שכתב רש"י בסוף פרק י"ז דשבת¹¹¹ דמחצה על מחצה הוא ספק, היינו לפי גירסא ראשונה שברש"י סוף פרק שואל¹¹², ואף הגאונים¹¹³ ורי"ף¹¹⁴ ורמב"ם¹¹⁵ הפוסקים להומרא בספק תחומין סבירא להו דמחצה על מחצה אינו ספק¹¹⁶. ותניא כוותיה הוא מדפליג תנא קמא על רבי יהודה¹¹⁷, כמו שכתבו הרמב"ן במלחמות¹¹⁸ והרשב"א בחידושו¹¹⁹ והר"ן שם¹²⁰. עיין שם היטב ותמצא שכן הוא:

קס סמ"ג שם, מ"א סק"ג. ונתבאר בקי"א ס"ק ג, וראה גם לעיל סי' רעו ס"א.	קסג כדלעיל סי' ר"א.
קסא ראה לעיל סי' רב קי"א סוף ס"ק ג, הנעם שנכרי הנביא למכור גרע מקבלנות, שמתיר לדעת הא' דלקמן כמ"א, ולעיל שם סי"א.	קסד מ"א סק"ב. אליה רבא סק"א.
קסב כדלעיל סי' א.	קסה כדלעיל סי"ג.
	קסו מ"א סק"ג.
	קסז סעף ג (שאמרו אף טספק).

ציונים לקונטרס אחרון

- לח סי' רמט.
- לט שם ר"ה ושואל, והיא הדעה הב' דלעיל סי' שכה סי' ו (ומ"מ אסור במחצה על מחצה).
- מ פ"ג סי' ז, הובא במ"א ס"ק כז.
- מא קכב, ב ר"ה אדעתא.
- מב קנא, א ר"ה תניא כותיה ור"ה רוחץ (שהגמרא מוכיחה מדין מחצה על מחצה שספק אסור).
- וראה קובץ קול תורה (פאביאניץ) שנה א ח"ב סי' כט. מג הובא בסוף סוף הסי', וכדלעיל סט"ז וש"נ. מד שבת (סה, א).
- מה הל' שבת פ"ו ה"ז.
- מו ונפקא מינה לענין ספק ספקא שמתירין (לעיל סט"ז), ובמחצה על מחצה אסור.
- מז מה שמוכיחה הגמרא מחברייא שספק לחומרא, היינו מדין אדם חשוב ועשרה עבדים וקומקומים, שתי"ק אסור ורבי יהודה מתיר (שיש תלולת שממשיכה הוחמה).
- מח שם (סה, א).
- מט ראה שם קנא, א ר"ה גמרא.
- נ (סד, סו"ע"ב) ר"ה גמ' מא.

לא יעשה הנכרי המלאכה ביום טוב עד הערב בשעה שהישראל רשאי ליהנות ממנה כגון שהישראל לא קצץ עם הנכרי שיעשה מלאכה זו בשבילו אלא הנכרי מדעת עצמו הוא עושה כן לצורך הישראל ואילו היה יודע הנכרי שהישראל לא יהנה ממנה ביום טוב בודאי לא היה מורז את עצמו לעשותה ביום טוב ונמצא כשהנכרי עושה אותה ביו"ט בודאי עושה אותה לדעת כן שיהנה ממנה הישראל ביו"ט לפיכך קנסוהו חכמים שלא יהנה ממנה ביו"ט עצמו וגם לערב עד לאחר שימתין בכדי שיעשו אבל כשהישראל קצץ עם הנכרי מערב יו"ט שיעשה לו מלאכה זו ואף אם נאסר להישראל ליהנות ממלאכה זו אעפ"כ יעשה הנכרי להשלים קצירתו וליטול דמיו מהישראל נמצא כשהנכרי עושה המלאכה ביו"ט אינו עושה אותה כשביל שיהנה ממנה הישראל ביום טוב עצמו אלא כשביל עצמו הוא מורז את עצמו למרר מלאכתו לפיכך אפשר שזהו דומה לקצץ עם הנכרי מערב שבת שיעשה לו מנעלים והביאן לו הנכרי בשבת שהן מותרים להישראל ביום כמ"ש בס"י ר"ב^{קסז} ע"ש.

וכבר נתבאר שם דיש אוסרין ללבוש המנעלים עד שימתין במוצאי שבת בכדי שיעשו ולדבריהם אף דגים אלו אוסרין עד מוצאי יו"ט בכדי שיעשו.

אבל לאחר כדי שיעשו אפשר שהן מותרים אף אם הוא יו"ט שני של גלויות^{קסט} כמו שנתבאר לענין המנעלים^{קס}.

ואם ידוע שהגנים אלו ינצודו מערב יו"ט אלא שהביאן ביו"ט מחוץ לתחום כיון שאין באן איסור מוקצה אפשר שהן מותרים אף כו ביום^{קסז} להמתירן גבי מנעלים וכבר ביארנו שם שבשעת הרחק (שהוא צריך למנעלים אלו בשבת) יש לסמוך על המתירין עיין שם כל פרטים אלו:

כב ישראל ששיגר דורון לחבירו ע"י נכרי מערב יו"ט והביא הנכרי את הדורון לחבירו ביו"ט מחוץ לתחום אם ישראל השולח הוא יודע שאי אפשר שיעני הדורון לד חבירו אלא אם כן ילך הנכרי ביום טוב חוץ לתחום הרי זה אסור כאכילה למו שהובא בשבילו^{קסב} (ולאנשי ביתו^{קסז}) ולערב צריך להמתין בכדי שיעשו כיון שנעשה איסור בשבילו.

אבל אם השולח לא ידע שילך הנכרי ביום טוב חוץ לתחום שהיה לו שהות להגיע לשם מבעוד יום ונתעכב השליח בדרך והביא ביו"ט מחוץ לתחום הרי זה מותר כאכילה אף למו שהובא בשבילו^{קסז} שהרי אין הנכרי מביא משלו כדי שנגזור שמא יאמר לו הבא לי מחוץ לתחום^{קסג} אלא משל ישראל אחר הוא מביא והישראל לא ישמע אליו לשלוח לו ביום טוב מחוץ לתחום^{קסד} שאין אדם חוטא ולא לו רק שצריך ליהרהר שלא ישלמנו חוץ לד' אמרת^{קסד} במקום שאסור למלטלם שם בשבת ואפילו אם לא הובא בשבילו ואפילו ע"י נכרי כמ"ש למעלה^{קסז}:

קסח דעה הא' דלעיל שם ס"א, וש"נ.

קסט ראה מ"א שם וסי' רב סק"ב.

קע לעיל שם (במוסגר). וראה גם לעיל ס"א בהגדה.

קעא ראה מ"א סק"ג.

קעב כנסת הגדולה ס"ג שבת בהגדה ש"ו מ"א סוף סק"ז.

קעג ראה לעיל ס"א.

קעד כל בו סי' נה (ז, ב). כ"י סוף הסי' בשם הרישב"א

(ראה שו"ת המיוחסות להרב"ן מוס"י קנב). שו"ע ס"ב.

קעה רשב"א שם. מ"ז סק"ז. מ"א סק"ז. ובידלעיל ס"ב.

שפירובא מחוץ לתחום לא אסרו משום נדנה ממלאכת

שבת, רק מנודה שמא יאמר לנכרי כו'.

קעו כל בו שם. לבוש ס"ז. וראה גם לעיל ס"א שם ס"א.

קעז רשב"א שם. שו"ע שם.

קעח סעף מז.

הלכות יום טוב תקטורתקטז

קמז

בג כמה דברים אמורים בדבר שאין כמינו במחובר ואינו מחוסר צידה אבל אם הדרון הוא דבר שיש כמינו במחובר או מחוסר צידה אסור לקבלו מיד הנכרי ביום טוב אף על פי שהנכרי יצא מבית ישראל המשלה מערב יו"ט וא"כ דרוון זה נלקט וניצוד מערב יו"ט מכל מקום יש לחוש שזא החליף הנכרי את הדרון בפירות שנלקמו היום ולפיכך אין לקבל ממנו אלא אם כן התום בתוך חותם אחד^{קמז} ועל דרך שנתבאר ביו"ד סי' ק"ח^{קמז} ע"ש:

בד כמה דברים אמורים בישראל ששיגר דרוון לחבירו משלו שמקבל הדרון אינו יודע אם מה ששיגר לו חבירו היה טוב ויפה יותר ממה שהביא לו הנכרי או לאו ולפיכך יש לחוש שזא היה טוב יותר והחליפו הנכרי ברע ממנו (שנלקט וניצוד ביו"ט) כיון שהוא נהנה בחליפין אבל ישראל שקנה מערב יו"ט דבר שיש כמינו במחובר או מחוסר צידה והניחו ביד הנכרי בלא חותם עד למחר ולמחר ראה שהוא טוב ויפה כמו הראשון שהניח אצלו אף על פי שאינו מכיר במביעות עין שזהו הראשון שהניח אצלו מותר ואין אנו חוששים שזא החליפו הנכרי כיון שאינו נהנה בחליפין שהרי זה הוא כל כך טוב ויפה כמו הראשון שהניח אצלו^{קמז}:

תקמז דין איזה דברים מותרים לשלוח ביום טוב ובו ו' סעיפים:

א מותר לשלוח לחבירו ביום טוב^א דרך רשות הרבים^ב כל מיני מאכל ומשקה הראויים לכו ביום אפילו אינן ראויים אלא ע"י מעשה שיעשו כגון כהמה וחיה ועוף חיים^ג שאינן ראויים עד שישחמם מכל מקום כיון שמותר לשחוט ביו"ט^ד מותר ג"כ לשלוח לחבירו אף על פי שהוא יודע שחבירו לא ישחטם ביום טוב^ה מכל מקום כיון שאילו היה רוצה היה שוחטן ואוכלן מותר לשלוח לו:

ב וכן מותר לשלוח לו כל כלי תשמיש וכן בגדים אפילו אינן תפורין עדיין^ו לפי שהן ראויין למשען עליהם^ז ואפילו בגד כלאים מותר לשלוח^ח אם הוא קשה^ט בענין שמותר ליטב ולמשען עליו^י כמ"ש ביו"ד סי' ש"א^{יא} ע"ש:

ג ואפילו דבר שאינו ראוי לכו ביום אם הוא ראוי ליהנות ממנו כחול^{יב} בלי שיצטרך לעשות מעשה כגוף^{יג} כגון תפלין^{יד} וכיוצא בהם^{טו} מותר לשלוח ביום טוב אפילו דרך רשות הרבים^{טז} ואף על פי שאסור להוציא שום דבר שאינו צריך לו ביום טוב ואינו מוציא

קמז מ"א סק"ג.

קפ סימן זה בשע"ר לא הניע לדינו, וראה ש"ע שם ס"א.

ש"ך סק"ה. לעיל סי' כ ס"ג.

קמא מ"א סי' תקי סק"ג.

סימן תקטז

א משנה ד, ב. מור וש"ע ס"א.

ב כ"י סוף הסי' רמ"א ס"ג.

ג משנה שם כבית הלל. מור וש"ע שם.

ד רמב"ם פ"ה ה"ז.

ה ראה רש"י שם ב"ה אלא מנות בדקת בית שמואי, ובית

הלל הולקים על זה.

ו משנה ד, ב. מור וש"ע ס"ג.

ז מור וש"ע שם. וראה ב"י ד"ה ונ"ש רבנו בין.

ח משנה שם. מור וש"ע שם.

ט גמרא זו, רע"א. מור וש"ע שם.

י רש"י שם ד"ה בקשין. מור. לבוש ס"ג.

יא סימן זה בשע"ר לא הניע לדינו, וראה רמ"א שם ס"ב.

לעיל סי' שח ספ"ה.

יב גמרא זו, א. רמב"ם פ"ה ה"ז.

יג לאפוקי תבואת, כדלקמן ס"ד, וש"י. וראה רש"י שם

ד"ה כל. מ"א סק"ו.

יד רב ששת בגמרא שם. רמב"ם שם. מור וש"ע ס"ג.

ו ראה לעיל סי' שח ס"ב לענין מוקצה.

טו רמ"א ס"ג.

טז כ"י שם. רמ"א שם.